

EUROPOS SEMESTRO TEMINĖS INFORMACIJOS SUVESTINĖ AUKŠTASIS IŠSILAVINIMAS

1. ĮVADAS

Norint užtikrinti tvarų ir įtraukų augimą svarbu didinti aukštąjį mokslą baigusių asmenų skaičių ir gerinti jo kokybę. **Užtikrinus, kad daugiau žmonių įgytų aukštąjį išsilavinimą, pagerinus jo kokybę ir svarbą galima sumažinti įgūdžių trūkumus** žinioms imliuose ekonomikos sektoriuose. Tai savo ruožtu skatina našumo augimą, inovacijas ir konkurencingumą. Atsižvelgiant į technologijų pažangos spartą, aršią konkurenciją visame pasaulyje ir į tai, kad darbo rinkose reikia vis aukštesnio įgūdžių lygio, užtikrinus aukštą aukštojo išsilavinimo įgijimo lygį galima palaikyti pažangų, tvarų augimą. Kita vertus, dėl neišnykstančios nelygybės ir geografinių skirtumų įgyjant aukštąjį išsilavinimą padidėja bendra ES regionų nelygybė, augimas vyksta netolygiai¹.

Strategijoje „Europa 2020“ nustatytas **pagrindinis tikslas padidinti 30–34 metų ES piliečių, įgyjančių aukštąjį išsilavinimą, skaičių bent iki 40 proc.** Valstybės narės taip pat yra nusistačiusios nacionalinius tikslus, kartais platesnio užmojo (1 diagrama). Pažanga siekiant šių tikslų nuosekliai daroma jau daugiau nei dešimtmetį, net ekonomikos krizės metu.

2017 m. gegužės mėn. Europos Komisija parengė **atnaujintą ES aukštojo mokslo darbotvarkę**². Tame komunikate dėmesys sutelkiamas į didesnes galimybes studijuoti ir įgyti

aukštąjį išsilavinimą, taip pat į siekį sumažinti studijų nebaigiančių asmenų skaičių. Tų tikslų siekiama teikiant skaidresnę informaciją apie švietimo galimybes ir rezultatus, individualias rekomendacijas ir finansinę paramą studentams iš mažas pajamas gaunančių šeimų.

Lygiagrečiai įgyvendinama **absolventų karjeros stebėjimo** iniciatyva siekiama užtikrinti, kad būtų išsamesnių, palyginamų duomenų apie absolventų užimtumą ir socialinius rezultatus. Taip siekiama padėti jauniems žmonėms priimti pagrįstus sprendimus, o universitetams – gerinti siūlomų studijų struktūrą.

Ši informacijos suvestinė skirta aukštajam mokslui. Teminės informacijos suvestinėje „Darbo rinkoje reikalingi įgūdžiai“ apžvelgiamos absolventų įsidarbinimo galimybės ir išsamiau analizuojama įgūdžių paklausa ir pasiūla.

2. POLITIKOS UŽDAVINIAI. ES ŠALIŲ VEIKLOS REZULTATŲ APŽVALGA

2016 m. **aukštąjį išsilavinimą ES buvo įgiję vidutiniškai 39,1 proc** asmenų. Tai beveik puse punkto daugiau nei ankstesniais metais ir 10 punktų daugiau nei 2006 m. (1 diagrama). Aštuoniolika valstybių narių jau pasiekė strategijoje „Europa 2020“ nustatytą 40 proc. tikslą arba jį pranoko. Keturiolika jau pasiekė savo nacionalinius aukštąjį išsilavinimą įgijusių asmenų skaičiaus tikslus: Danija, Vokietija³, Estija, Graikija, Italija, Kipras,

¹ Žr. *Education and Training Monitor 2015 ir Mind the Gap – education inequality across EU regions*, 2012.

² COM(2017) 247 final.

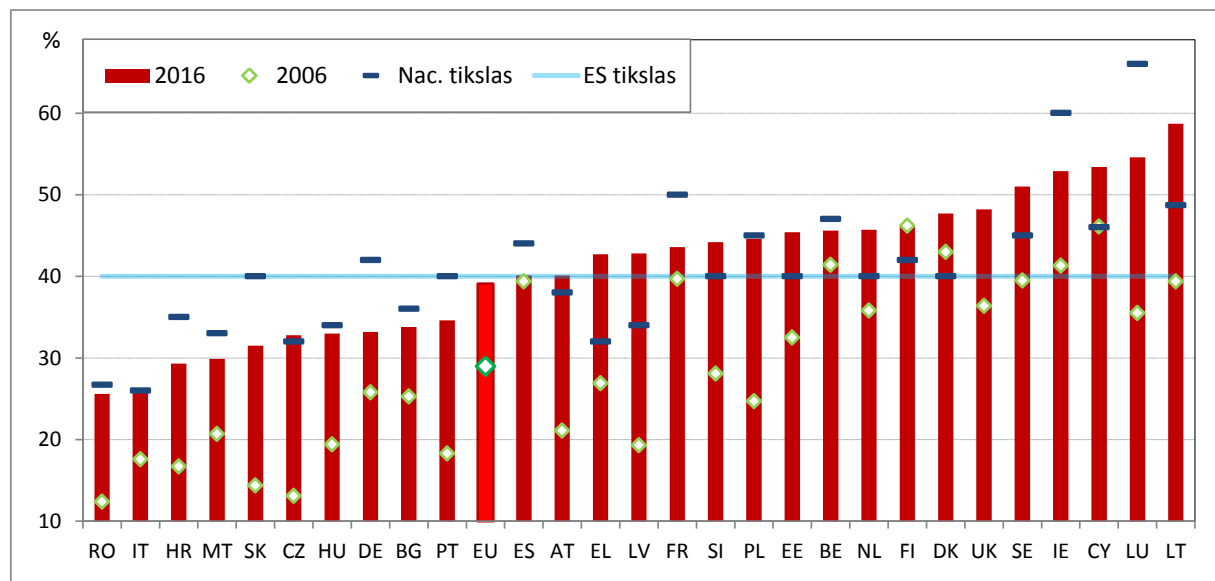
³ Į Vokietijos nacionalinį tikslą (42 proc.) įtrauktas profesinis mokymas baigus vidurinę mokyklą (ISCED 4 lygis).

Latvija, Lietuva, Vengrija, Nyderlandai, Austrija, Slovėnija, Suomija ir Švedija.

Nepaisant didelės pažangos siekiant šio tikslo, **išsilavinimą įgijusių asmenų dalis ir toliau labai skiriasi pagal lytį ir gimimo vietą.** Daugumoje valstybių narių daug labiau tikėtina, kad jaunos moterys įgys aukštąjį išsilavinimą: jų vidutiniai išsilavinimo rodikliai vidutiniai beveik 10 procentinių punktų aukštesni nei vyrų. Šalyje

gimusių asmenų išsilavinimo rodikliai paprastai didesni nei gimusiųjų užsienyje, nors kai kuriose valstybėse narėse padėtis yra priešinga (2 diagrama). Airijoje ir Jungtinėje Karalystėje ypač dideli rodikliai būdingi ne ES gimusiems asmenims; kita vertus, Graikijoje, Ispanijoje, Italijoje, Kipre ir Slovėnijoje užsienyje gimusių asmenų rodikliai palyginti nedideli.

1 diagrama. Aukštąjį išsilavinimą įgijusių asmenų dalis (30–34 metų gyventojai)

Saltinis – Eurostatas (darbo jėgos tyrimas, edat_lfse_0 lentelė). Pastaba. Šis rodiklis rodo, kokia dalis 30–34 metų gyventojų sėkmingai pasiekė ISCED 5–8 išsilavinimo lygį. Į Vokietijos nacionalinį tikslą įtrauktas profesinis mokymas baigus vidurinę mokyklą (ISCED 4 lygis). Liuksemburgo veiklos rezultatai ir nacionalinis tikslas iš esmės rodo, kad šalyje gyvena ir dirba išsilavinę imigrantai, o ne jos švietimo ir mokymo sistemos rezultatus. Prancūzijoje 50 proc. nacionalinis tikslas skirtas 17–33 metų amžiaus grupei. Suomijoje nacionalinis tikslas apibrėžtas konkrečiau nei ES pagrindinis tikslas: į jį neįtraukiami technologijų institutai. Dėl išsamesnės informacijos apie nacionalinius tikslus ir jų nustatymą žr. http://ec.europa.eu/eurostat/documents/4411192/4411431/Europe_2020_Targets.pdf.

Be pirmiau išdėstytų sunkumų, yra dar keturi svarbūs politikos aspektai, į kuriuos reikia atsižvelgti.

1. Teritorinė ir socialinė nelygybė.

Viena iš problemų – kaip užkirsti kelią tam, kad nelygybė būtų perduodama iš vienos kartos į kitą, užtikrinant, kad visi įvairiomis socialinėmis ir ekonominėmis sąlygomis augę studentai galėtų mokytis aukštojo mokslo įstaigose. Nepalankiomis sąlygomis augusių asmenų aukštojo mokslo sistemoje vis dar nedaug, jie dažniau nebaigia aukštojo mokslo studijų.

Dar viena susijusi problema – nuolatiniai dideli geografiniai skirtumai aukštojo

išsilavinimo srityje⁴ tarp valstybių narių ir jų viduje. Dėl to regioniniu lygmeniu gali pasireikšti pajamų nelygybė ir protų nutekėjimas, gali būti padarytas neigiamas poveikis regionų augimui.

2. Žemas studijų baigimo lygis byloja apie veiksmingumo ir (arba) lygybės problemas aukštojo mokslo sistemose. Ilga studijų trukmė ir didelė studijų nebaigiančių studentų dalis daro neigiamą poveikį aukštojo mokslo sistemų veiksmingumui.

⁴ Žr. *Mind the Gap – education inequality across EU regions*, 2012.

Siekiant padidinti viešųjų investicijų į aukštąjį mokslą veiksmingumą, gali prireikti ypatingų pastangų dideliame studijų nebaigusių asmenų skaičiui sumažinti. Didžiausias studijų nebaigusių asmenų skaičius ES yra Belgijoje, Graikijoje, Prancūzijoje, Italijoje, Vengrijoje, Nyderlanduose, Austrijoje, Lenkijoje, Rumunijoje, Švedijoje⁵ ir Slovėnijoje. Be to, poveikį studijų baigimo lygiams vis dar daro nelygybė: nepalankiomis socialinėmis ir ekonominėmis sąlygomis augusiems studentams tikimybė nebaigti aukštojo mokslo studijų yra didžiausia⁶.

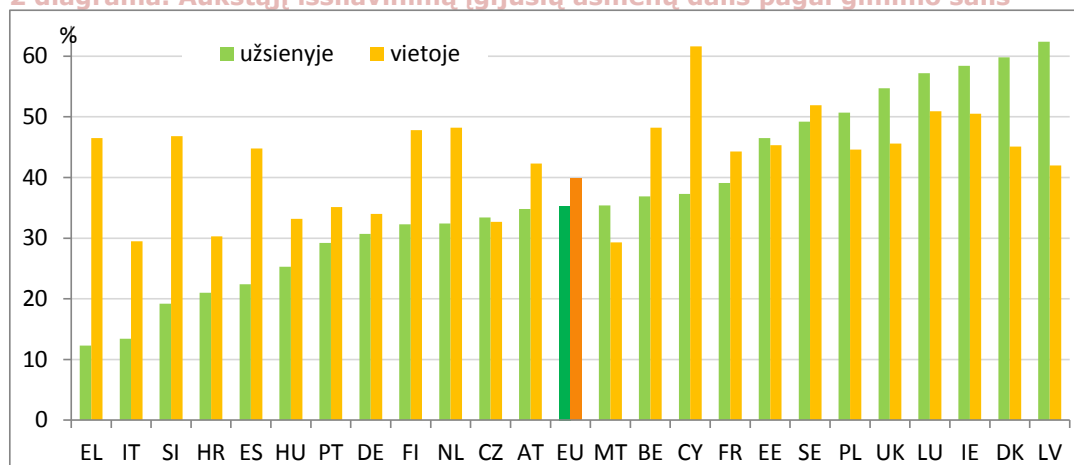
3. Aukštojo mokslo įstaigų kokybė. Ją paprastai sunku įvertinti, todėl sunku susieti su finansavimo mechanizmais. Siūlomų švietimo paslaugų kokybė ir numatoma aukštojo mokslo kvalifikacijų pridėtinė vertė siekiant ateityje įsidarbinti yra itin svarbios norint nustatyti aukštojo mokslo patrauklumą.

4. Su pirmiau nurodytu aspektu glaudžiai susijęs **nepakankamas aukštojo mokslo suderinimas su darbo rinkos poreikiais** lemia nedidelius aukštąjį mokslą baigusių absolventų užimtumo lygius.

Taikant ES įsidarbinamumo lyginamąjį rodiklį⁷ vertinami absolventų užimtumo lygiai valstybėse narėse. Tie lygiai yra vienas iš kriterijų siekiant įvertinti siūlomų aukštojo mokslo paslaugų aktualumą darbo rinkos poreikiams ir paties mokslo kokybę. Užimtumo lygius taip pat veikia trumpalaikiai darbo jėgos paklausos svyravimai, susiję su ekonomikos ciklais. Norint įvertinti aukštojo mokslo kokybę neatsižvelgiant į jo svarbą, reikėtų palyginamų duomenų apie absolventų gebėjimus.

Glaudesnis bendradarbiavimas su darbdaviais ir aktyvesnis bendravimas su absolventais padėtų užtikrinti, kad akademinės programos būtų rengiamos taip, kad būtų lengviau susirasti darbą ir kad studentams būtų lengviau priimti sprendimus prieš pradėdant studijuoti ir studijuojant. Taip pat naudinga taikyti įvairesnes studijų formas (pavyzdžiui, iššestines studijas arba nuotolinį mokymąsi) ir toliau plėtoti aukštesnįjį profesinį rengimą ir profesinį aukštąjį mokslą. Taip galima sukurti lankstesnę švietimo sistemą, geriau atitinkančią įmonių ir dabartinių bei būsimų darbuotojų poreikius.

2 diagrama. Aukštąjį išsilavinimą įgijusių asmenų dalis pagal gimimo šalį

Šaltinis – Eurostatas (darbo jėgos tyrimas, edat_ifs_9912 lentelė). Pastaba. Bulgarijos, Lietuvos, Rumunijos ar Slovakijos duomenų nėra.

⁵ Švedijoje į studijų nebaigusių asmenų skaičių įtraukiami studentai, pradėdantys lankyti pavienius kursus, kurių galbūt neketino studijuoti visų laispsniui įgyti būtinų dalykų (apskaičiuotasis tokių asmenų skaičius Švedijoje siekia 40 proc.).

⁶ Švietimo ir mokymo stebėsenos biuletenis. Europos Komisija / NESET ekspertų tinklas, 2013 m.

⁷ 20–34 metų asmenų, baigusių studijas ne anksčiau nei prieš trejus metus iki referencinių metų, užimtumo lygis (žr. teminės informacijos apie darbo rinkoje reikalingus įgūdžius suvestinę, kurioje taip pat kalbama apie kitus būdus padidinti įgūdžių pasiūlos ir paklausos atitiktį, pvz., geriau renkant duomenis ir nuspėjant poreikius).

3. POLITIKOS SVERTAI POLITIKOS UŽDAVINIAMS SPRĘSTI

Išsivysčiusiose šalyse, kaip antai JAV, Kanadoje, Japonijoje, Korėjoje ir Australijoje, aukštąjį išsilavinimą įgyja daugiau asmenų nei Europoje. Dėl palyginti nedidelių lygių Europoje gali nukentėti jos konkurencingumas ir galimybės užtikrinti pažangų augimą. Iki 2020 m. ir vėliau norint užimti daugelį laisvų darbo vietų reikės aukštojo išsilavinimo⁸.

Norint padidinti išsilavinimo įgijimo lygius ypač svarbios toliau nurodytų rūšių priemonės.

1. Norint padidinti bendrus aukštojo išsilavinimo įgijimo lygius paprastai reikia užtikrinti, kad į aukštojo mokslo įstaigas stotų kuo daugiau studentų iš visų visuomenės grupių. Tai reiškia, kad reikia pritraukti daugiau studentų iš nepalankias socialines ir ekonomines sąlygas turinčių šeimų ar vietovių arba etninių grupių ar neįgalių studentų. Sudaryti daugiau galimybių nepakankamai atstovaujamoms grupėms stoti į aukštojo mokslo įstaigas svarbu ne tik socialinio teisingumo požiūriu; tai itin svarbu šalyse, kuriose vis dar vyksta perėjimas nuo elitui skirto prie masinio aukštojo mokslo, ir demografinį nuosmukį išgyvenančiose šalyse.

Padidinti dalyvavimą mėginama tokiomis pagrindinėmis priemonėmis: pašalinti finansines dalyvavimo kliūtis (šioje srityje taikomos politikos tendencijos skiriasi) ir sukurti lankstesnius būdus įstoti į aukštojo mokslo įstaigas. Siekiant įveikti kliūtis, kurių kyla norint sudaryti daugiau galimybių įstoti į aukštojo mokslo įstaigas, svarbu užtikrinti, kad būtų veiksmingų būdų pereiti į šią sistemą iš profesinio rengimo ir mokymo įstaigų. Daugelyje valstybių narių svarbi priemonė – gerinti jau įgytų neformaliojo mokymosi žinių pripažinimą, ypač siekiant paskatinti į aukštojo mokslo įstaigas stoti daugiau suaugusiųjų.

Galimybių pradėti studijuoti plėtojimo priemonės neturėtų būti susijusios tik su aukštuoju mokslu; jos turėtų būti

įgyvendinamos ir ankstesnėse švietimo sistemos pakopose. Taip yra todėl, kad pažeidžiamoms grupėms priklausantys besimokantieji neretai nebaigia net vidurinės mokyklos⁹.

2. Pagrindinė priemonė siekiant **padidinti studijų baigimo lygius** ir sutrumpinti laiką, per kurį studentai gali įgyti laipsnį, – pagerinti orientavimo ir konsultavimo paslaugas siekiant padėti jiems pasirinkti tinkamą studijų kryptį (orientavimas prieš stojimą). Tai ypač naudinga sistemose, kuriose galimybės įstoti į aukštojo mokslo įstaigas yra palyginti atviros. Dar viena svarbi priemonė – teikti studentams geresnę paramą studijų metu. Apskritai reikia labiau į studentus orientuoto požiūrio į mokymąsi, taip pat reikia gerai valdyti darbuotojų ir besimokančiųjų santykį ir pagrįstai naudotis IRT parama. Kuriamos studentų rėmimo priemonės taip pat gali padėti jiems užbaigti studijas.

3. Siekiant užtikrinti, kad aukštasis mokslas liktų patrauklus ilguoju laikotarpiu, svarbu užtikrinti, kad pagal aukštojo mokslo programas būtų ugdomi **darbo pasaulyje svarbūs** studentų įgūdžiai. Gerinant absolventų įsidarbinamumą svarbų vaidmenį gali atlikti kelios priemonės:

- absolventų įsidarbinamumo duomenys turėtų būti nesunkiai ir plačiai prieinami ir turėtų būti daugiau naudojami įgūdžių prognozėms (įskaitant absolventų užimtumo rezultatų stebėseną);
- į programų kūrimą ir vertinimą turėtų būti aktyviau įtraukiami suinteresuotieji subjektai;
- turėtų būti sistemingiau naudojamos mokymosi darbo vietoje galimybės ir
- kuriama lankstesnė studijų programų struktūra, įskaitant tarpdalykinio mokymosi kryptis.

Visose programose turėtų būti numatytas kompleksinių įgūdžių, kaip antai, problemų sprendimo, komunikacijos ir komandinio darbo, ugdymas, kartu kaupiant su konkrečiu

⁸ Žr. Cedefop įgūdžių prognozę.

⁹ Žr. teminės informacijos suvestinę „Mokyklos nebaigiantys asmenys“.

dalyku susijusias žinias. Šalyse, kuriose didelis absolventų nedarbo lygis, užimtumo rezultatus padėtų pagerinti įvairias studijų programas įstojančių studentų pusiausvyros peržiūra siekiant nustatyti sritis, kuriose jų per daug. Taip pat būtų naudinga teikti geresnes orientavimo paslaugas dabartiniams ir būsimiems studentams.

4. DABARTINĖS POLITIKOS PADĖTIES KRYŽMINĖ PATIKRA

Kadangi valstybių narių nacionalinės sistemos ir atskaitos taškai, susiję su aukštąjį išsilavinimą įgijusių asmenų skaičiumi, yra skirtingi, labai skiriasi ir jų pagrindiniai prioritetai įgyvendinant nacionalinius tikslus. Vis dėlto pavienių valstybių narių prioritetus galima suskirstyti į kategorijas pagal pirmiau išvardytus svarbiausius politikos aspektus.

1. Daugiau galimybių įstoti į aukštojo mokslo įstaigas. Dvylika valstybių narių taiko tam tikrą veiklos rezultatais grindžiamą mechanizmą, kuriame yra ir socialinis aspektas, užtikrinantis aukštojo mokslo įstaigų finansavimą, jeigu jos atitinka nustatytą socialinių tikslų įgyvendinimo rezultatų lygį. Veiklos rezultatais grindžiami finansavimo mechanizmai dažniausiai naudojami siekiant padėti neįgaliems studentams arba studentams iš nepalankias socialines ekonomines sąlygas turinčių šeimų dalyvauti sistemoje.

2015 m. Airija paskelbė Nacionalinį lygybės stojant į aukštojo mokslo įstaigas planą. Jame nustatyti penki pagrindiniai tikslai ir daugiau nei 30 veiksmų, kuriais siekiama padėti nepakankamai atstovaujamos grupės patekti į aukštojo mokslo sistemą. Tos grupės, be kita ko, – nepalankias sąlygas turintys, vyresnio amžiaus arba neįgalūs studentai ir romų bendruomenės nariai.

Čekija, siekdama paskatinti socialinę aukštųjų mokyklų studentų įvairovę, padidino stipendijas socialiai remtiniems studentams ir specialybės programų skaičių. Švedija pradėjo nagrinėti aukštojo mokslo valdymą ir finansavimą – taip siekiama padidinti palankių sąlygų neturinčių studentų skaičių. Kroatija, naudodamasi Europos socialinio fondo

(ESF) lėšomis, remia palankių sąlygų neturinčius studentus.

2. Studijų nebaigusių asmenų skaičiaus mažinimas ir studijų trukmė norint įgyti laipsnį. Estija peržiūrėjo savo aukštojo mokslo finansavimo sistemą, kad paskatintų studentus užbaigti studijas per joms skirtą laiką. Belgijoje Flandrijos regionas remia alternatyvius metodus, kaip antai trumpąsias aukštojo mokslo programas.

3. Aukštojo mokslo kokybės gerinimas ir užtikrinimas, kad jis būtų aktualesnis darbo rinkai. Slovėnijoje įgyvendinamas plataus užmojo planas, pagal kurį aukštojo mokslo finansavimas būtų labiau orientuotas į veiklos rezultatus. Bulgarija finansavimą grindžia rezultatais ir deda pastangas, kad daugiau moksleivių rinktųsi studijuoti su gamtos mokslais, technologijomis, inžinerija ir matematika (STEM) susijusias sritis. Maltoje vykdomos kelios iniciatyvos, kuriomis siekiama didinti gamtos mokslų studijų absolventų skaičių.

Belgijos Flandrijos bendruomenė parengė STEM mokymosi visuose švietimo sistemos lygmenyse veiksmų planą, o prancūzakalbėje Belgijos bendruomenėje dėmesys sutelkiamas į mokymąsi darbo vietoje sektoriuose, kuriuose trūksta įgūdžių arba jų ims trūkti ateityje. Kroatijoje STEM studentams teikiamos iš ESF finansuojamos stipendijos. Estija parengė darbo rinkos ir įgūdžių poreikių prognozavimo priemonę ir pateikė rekomendacijų dėl tolesnio švietimo ir mokymo planavimo.

Lenkija nustatė nacionalinę absolventų karjeros stebėjimo sistemą, kad turėtų geresnės informacijos apie jų rezultatus darbo rinkoje. Rumunijoje šiuo metu kuriama absolventų integracijos į darbo rinką stebėsenos priemonė. Ispanijoje neseniai priimtas Nacionalinis švietimo paktas, kuriuo siekiama geriau suderinti švietimo galimybes su vietos sektorių poreikiais, peržiūrėti finansavimo modelį ir skatinti universitetų kompetenciją. Aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo priemonių neseniai ėmėsi ir Kipras, Portugalija, Slovakija, Švedija.

Data: 2017 11 06

5. NUORODOS

- Europos Komisija: 2017 m. Švietimo ir mokymo stebėsenos biuletenis http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/et-monitor_lt
- Europos Komisija: teminės informacijos apie darbo rinkoje reikalingus įgūdžius suvestinė ir teminė informacijos apie mokyklos nebaigusius asmenis suvestinė https://ec.europa.eu/info/strategy/european-semester/thematic-factsheets/labour-markets-and-skills_lt
- NESSE (2012), *Mind the Gap – education inequality across EU regions* <http://www.nesse.fr/nesse/activities/reports/activities/reports/mind-the-gap-1>
- NESET (2013), *Drop-out and Completion in Higher Education in Europe among students from under-represented groups* <http://www.nesetweb.eu/sites/default/files/HE%20Drop%20out%20AR%20Final.pdf>

6. NAUDINGOS NUORODOS

- Europos Komisija: Aukštojo mokslo politika <http://ec.europa.eu/education/policy/higher-education/>
- Švietimo ekonomikos Europos ekspertų tinklas (EENEE) <http://www.eenee.de/eeneeHome/EENEE.html>
- Socialinių švietimo ir mokymo aspektų ekspertų tinklas (NESET: <http://nesetweb.eu/en/>); jo pirmtakas NESSE paskelbė kelias naudingas ataskaitas, įskaitant: *Mind the Gap – education inequality across EU regions*, 2012
- Cedefop įgūdžių prognozė <http://www.cedefop.europa.eu/EN/about-cedefop/projects/forecasting-skill-demand-and-supply/skills-forecasts.aspx>

PRIEDAS

1 lentelė. Aukštąjį išsilavinimą įgijusių asmenų dalis (iš viso)

	2000 m.	2006 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	Siektin a reikšm ė
ES 28	22,4 ^{ES} _{2,7}	29,0	33,8	34,8	36,0	37,1	37,9	38,7	39,1	40
Belgija	35,2	41,4	44,4	42,6	43,9	42,7	43,8	42,7	45,6	47
Bulgarija	19,5	25,3	28,0	27,3	26,9	29,4	30,9	32,1	33,8	36
Čekija	13,7	13,1	20,4	23,7	25,6	26,7	28,2	30,1	32,8	34
Danija	32,1	43,0	41,2	41,2	43,0	43,4	44,9	47,6	47,7	40
Vokietija	25,7	25,8	29,7	30,6	31,8	32,9	31,4	32,3	33,2	42
Estija	30,8	32,5	40,2	40,2	39,5	42,5	43,2	45,3	45,4	40
Airija	27,5	41,3	50,1	49,7	51,1	52,6	52,2	52,3	52,9	60
Graikija	25,4	26,9	28,6	29,1	31,2	34,9	37,2	40,4	42,7	34
Ispanija	29,2	39,4	42,0	41,9	41,5	42,3	42,3	40,9	40,1	44
Prancūzija	27,4	39,7	43,2	43,1	43,3	44,0	43,7	45,0	43,6	50
Kroatija	:	16,7	24,5	23,9	23,1	25,6	32,1	30,8	29,3	35
Italija	11,6	17,6	19,9	20,4	21,9	22,5	23,9	25,3	26,2	26
Kipras	31,1	46,1	45,3	46,2	49,9	47,8	52,5	54,5	53,4	46
Latvija	18,6	19,3	32,6	35,9	37,2	40,7	39,9	41,3	42,8	34
Lietuva	42,6	39,4	43,8	45,7	48,6	51,3	53,3	57,6	58,7	48,7
Liuksemburgas	21,2	35,5	46,1	48,2	49,6	52,5	52,7	52,3	54,6	66
Vengrija	14,8	19,4	26,1	28,2	29,8	32,3	34,1	34,3	33,0	30,3
Malta	7.4u	20,7	22,1	23,4	24,9	26,0	26,5	27,8	29,9	33
Nyderlandai	26,5	35,8	41,4	41,2	42,2	43,2	44,8	46,3	45,7	40
Austrija	:	21,1	23,4	23,6	26,1	27,1	40,0	38,7	40,1	38
Lenkija	12,5	24,7	34,8	36,5	39,1	40,5	42,1	43,4	44,6	45
Portugalija	11,3	18,3	24,0	26,7	27,8	30,0	31,3	31,9	34,6	40
Rumunija	8,9	12,4	18,3	20,3	21,7	22,9	25,0	25,6	25,6	26,7
Slovėnija	18,5	28,1	34,8	37,9	39,2	40,1	41,0	43,4	44,2	40
Slovakija	10,6	14,4	22,1	23,2	23,7	26,9	26,9	28,4	31,5	40
Suomija	40,3	46,2	45,7	46,0	45,8	45,1	45,3	45,5	46,1	42
Švedija	31,8	39,5	45,3	46,8	47,9	48,3	49,9	50,2	51,0	40
Jungtinė Karalystė	29,0	36,4	43,1	45,5	46,9	47,4	47,7	47,9	48,2	:

Šaltinis – Eurostatas (darbo jėgos tyrimas, [t2020_41] lentelė).

Pastaba. Į Vokietijos nacionalinį tikslą įtrauktas profesinis mokymas baigus vidurinę mokyklą (ISCED 4 lygis), bet jis nėra įtrauktas į 2000–2016 m. duomenų stulpelius; Prancūzija ir Suomija yra nusistačiusios skirtingus nacionalinius tikslus.

2 lentelė. Aukštąjį išsilavinimą įgijusių asmenų dalis pagal lytį

	Vyrai				Moterys				Skirtumas pagal lytį 2016 m.		Moterų dalis (%)
	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	Absoliutus skaičius (M-V)	Santykis (% M-V)	
ES 28	32,8	33,6	34,0	34,4	41,4	42,3	43,4	43,9	9,5	24,3	55,9
Belgija	36,2	37,4	36,7	40,4	49,3	50,2	48,7	50,7	10,3	22,6	55,7
Bulgarija	21,8	23,4	24,8	27,2	37,6	39,0	39,9	41,0	13,8	40,8	58,3
Čekija	24,0	24,2	24,7	27,2	29,6	32,5	35,9	38,7	11,5	35,1	57,2
Danija	35,2	39,4	39,6	41,0	51,8	50,5	55,9	54,6	13,6	28,5	56,3
Vokietija	32,2	32,0	32,2	33,4	33,7	30,8	32,4	33,0	-0,4	-1,2	48,8
Estija	31,8	32,8	34,5	38,8	53,7	54,2	56,7	52,4	13,6	30,0	55,8
Airija	45,9	45,1	45,1	46,6	58,7	58,6	58,6	58,5	11,9	22,5	58,4
Graikija	30,8	32,9	35,3	36,2	39,0	41,6	45,5	48,8	12,6	29,5	58,7
Ispanija	37,1	36,8	34,8	33,5	47,5	47,8	47,1	46,6	13,1	32,7	58,5
Prancūzija	39,4	39,2	40,3	38,1	48,4	47,9	49,6	48,8	10,7	24,5	57,5
Kroatija	21,7	25,6	23,7	22,2	29,7	38,9	38,1	36,7	14,5	49,5	61,6
Italija	17,7	18,8	20,0	19,9	27,3	29,1	30,8	32,5	12,6	48,1	61,8
Kipras	41,6	46,0	46,7	43,9	53,4	58,2	61,6	62,1	18,2	34,1	60,7
Latvija	28,3	27,8	26,8	30,1	53,1	52,3	56,5	56,1	26,0	60,7	64,2
Lietuva	41,9	44,0	47,2	48,1	60,8	62,7	68,4	68,8	20,7	35,3	60,1
Liuksemburgas	49,2	49,8	46,8	52,7	55,6	55,4	57,7	56,5	3,8	7,0	50,9
Vengrija	26,8	28,0	27,6	26,4	37,8	40,3	41,0	39,6	13,2	40,0	59,4
Malta	22,7	22,8	23,6	27,4	29,5	30,5	32,2	32,5	5,1	17,1	52,6
Nyderlandai	40,1	41,6	43,0	41,7	46,4	48,0	49,6	49,7	8,0	17,5	54,3
Austrija	26,4	38,3	37,5	38,3	27,8	41,6	40,0	42,0	3,7	9,2	51,9
Lenkija	32,9	34,2	35,1	35,6	48,4	50,2	52,0	53,9	18,3	41,0	59,2
Portugalija	24,0	23,2	23,3	27,3	35,7	38,9	40,1	41,6	14,3	41,3	61,6
Rumunija	21,6	22,9	24,2	23,9	24,2	27,2	27,2	27,4	3,5	13,7	51,9
Slovėnija	31,1	30,0	32,0	33,6	49,6	53,6	56,4	55,3	21,7	49,1	61,3
Slovakija	22,3	22,5	22,8	24,0	31,8	31,5	34,4	39,4	15,4	48,9	60,9
Suomija	37,6	38,2	38,1	38,4	52,9	52,6	53,4	54,4	16,0	34,7	57,0
Švedija	41,8	42,4	43,2	43,4	55,2	57,9	57,7	59,2	15,8	31,0	56,3
Jungtinė Karalystė	44,4	44,3	44,5	46,0	50,4	51,1	51,1	50,3	4,3	8,9	52,7

Šaltinis – Eurostatas (darbo jėgos tyrimas, [t2020_41] ir [lfsa_pgaed] lentelės).

Pastaba. Absoliutus lyčių skirtumas = aukštąjį išsilavinimą įgijusių moterų skaičius – aukštąjį išsilavinimą įgijusių vyrų skaičius; santykinis lyčių skirtumas = absoliutus lyčių skirtumas / bendra aukštąjį išsilavinimą įgijusių asmenų dalis * 100; Moterų dalis (%) = 30–34 metų aukštojo mokslo absolventų skaičius / bendras 30–34 metų aukštojo mokslo absolventų skaičius (%).

3 lentelė. Aukštąjį išsilavinimą įgijusių asmenų dalis pagal gimimo šalį

	2010 m.			2016 m.			Užsienyje – vietoje gimusiujų skirtumas
	Iš viso	Gimę užsienyje	Gimę vietoje	Iš viso	Gimę užsienyje	Gimę vietoje	
ES 28	33,8	28,3	34,7	39,1	35,3	39,9	-4,6
Belgija	44,4	36,3	46,5	45,6	36,9	48,2	-11,3
Bulgarija	28,0	:	27,9	33,8	:	33,7	:
Čekija	20,4	31,1	20,1	32,8	33,4	32,7	0,7
Danija	41,2	28,5	42,7	47,7	59,8	45,1	14,7
Vokietija	29,7	23,9	31,2	33,2	30,8	34,1	-3,3
Estija	40,2	56,6	39,5	45,4	46,5	45,3	1,2
Airija	50,1	55,1	48,5	52,9	58,4	50,5	7,9
Graikija	28,6	11,5	31,7	42,7	12,3	46,5	-34,2
Ispanija	42,0	24,4	47,4	40,1	22,4	44,8	-22,4
Prancūzija	43,2	32,1	44,9	43,6	39,1	44,3	-5,2
Kroatija	24,5	14,9	25,3	29,3	20,5	30,2	-9,7
Italija	19,9	12,7	21,3	26,2	13,4	29,5	-16,1
Kipras	45,3	36,2	50,9	53,4	37,1	61,7	-24,6
Latvija	32,6	:	32,8	42,8	62,4	42,0	20,4
Lietuva	43,8	:	43,6	58,7	:	58,2	:
Liuksemburgas	46,1	51,2	39,5	54,6	57,2	50,9	6,3
Vengrija	26,1	46,8	25,7	33,0	25,3	33,2	-7,9
Malta	22,1	28,9	21,8	29,9	35,6	29,3	6,3
Nyderlandai	41,4	34,2	42,8	45,7	32,4	48,2	-15,8
Austrija	23,4	24,2	23,1	40,1	34,8	42,3	-7,5
Lenkija	34,8	:	34,8	44,6	50,7	44,6	6,1
Portugalija	24,0	19,9	24,7	34,6	29,2	35,1	-5,9
Rumunija	18,3	:	18,3	25,6	:	25,6	:
Slovėnija	34,8	13,8	36,2	44,2	19,2	46,8	-27,6
Slovakija	22,1	:	22	31,5	:	31,5	:
Suomija	45,7	24,7	47,2	46,1	32,3	47,8	-15,5
Švedija	45,3	43,2	45,9	51,0	49,2	51,9	-2,7
Jungtinė Karalystė	43,1	42,4	43,3	48,2	54,7	45,6	9,1

Šaltinis – Eurostatas (darbo jėgos tyrimas, [edat_ifs_9912] lentelė).